

NOTA

SCHRIEK (HEIST-O/D-BERG) – BREDESTRAAT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT, E. KEERSMAEKERS,
A. DOUCET & K. BOUCKAERT

JANUARI 2019

Titel

Nota met ingreep in de bodem. Schriek (Heist-o/d-Berg) - Bredestraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Evelien Audenaert,
Emma Keersmaekers, Alexander Doucet & Kevin Bouckaert

Opdrachtgever

Aumann Marie
Astridlaan 111
8310 Brugge

Projectnummer

2018H93

Plaats en datum

Kortenaken, januari 2019

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2018H93
ISSN 2034-5615

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	4
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	4
1.3	<i>Doelstellingen</i>	7
1.4	<i>Onderzoeksvragen</i>	7
2	Huidige & toekomstige situatie	9
2.1	<i>Huidige situatie</i>	9
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	9
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Inleiding</i>	11
3.2	<i>Resultaten bureaustudie</i>	11
4	Archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem	12
4.1	<i>Beschrijvend gedeelte</i>	12
4.2	<i>Assessment proefsleuvenonderzoek</i>	13
4.3	<i>Assessment metaaldetectie</i>	19
4.4	<i>Interpretatie van het onderzocht gebied</i>	19
4.5	<i>Potentiële kennis en waardering.....</i>	20
5	Interpretatie van de archeologische site.....	21
6	Samenvatting	21
6.1	<i>Voor een gespecialiseerd publiek</i>	21
6.2	<i>Voor een niet-gespecialiseerd publiek</i>	21
7	Bibliografie	22
8	Figurenlijst.....	23
9	Plannenlijst.....	24
10	Fotolijst	25
11	Bijlagen	28

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden

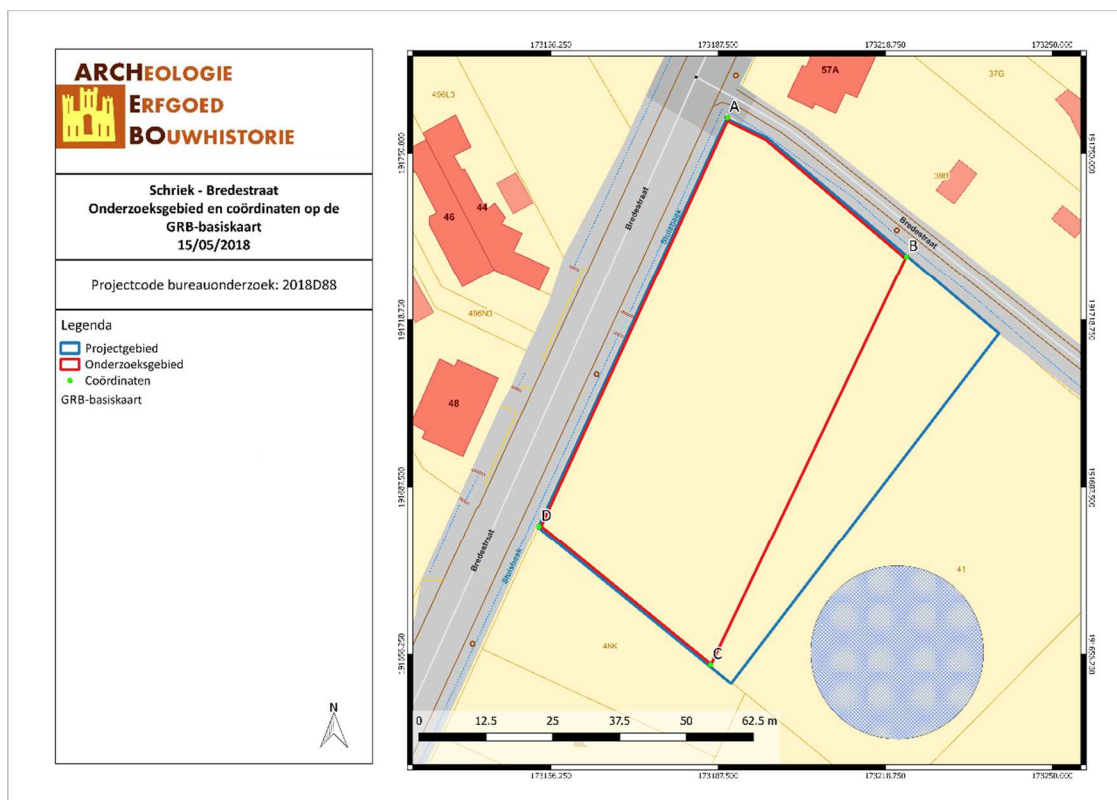
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Paul Van de Voorde - Hepaco nv een archeologienota (ID: 7936) opgemaakt voor het terrein aan de Bredestraat, tussen huisnummers 57A en 79, gelegen in Schriek, een deelgemeente van Heist-op-den-Berg (provincie Antwerpen). Het projectgebied zal door de opdrachtgever opgedeeld worden in drie nieuwe percelen. Elk perceel zal voorzien worden van een bouwzone. In het oostelijk deel van het perceel wordt een deel van de grond niet opgenomen in de verkaveling, aangezien het om agrarisch gebied gaat. Het projectgebied is in totaal ca. 4 635,36 m² groot.¹

¹ Claesen J. et al, 2018a, pp. 4

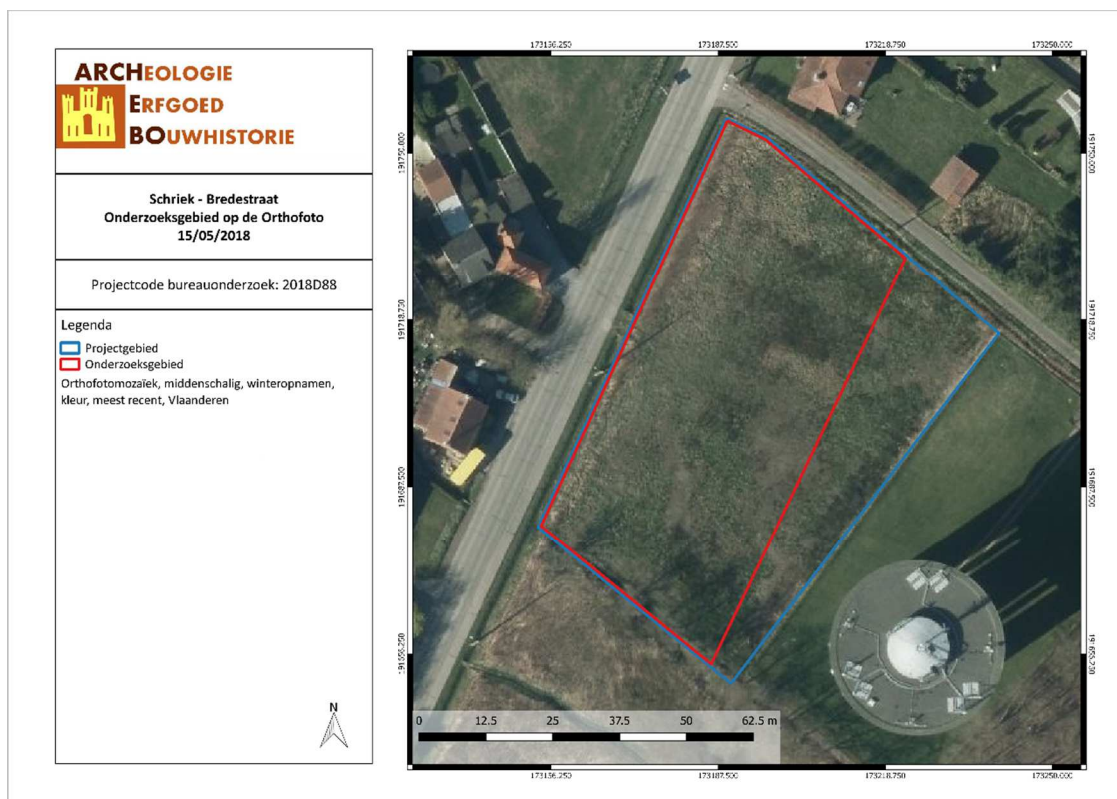
Administratieve fiche	
Naam site:	Schriek – Bredestraat
Onderzoek:	Nota met ingreep in de bodem
Ligging:	Antwerpen, Heist-op-den-Berg, deelgemeente Schriek, Bredestraat, tussen huisnummers 57A en 79
Kadaster:	Heist-op-den-Berg, afdeling 7 (Schriek), sectie B, perceelnummer 40b
Coördinaten:	A X 173189.204
	Y 191756.627
	B X 173222.734
	Y 191730.632
	C X 173186.081
	Y 191654.210
	D X 173153.964
	Y 191680.170
Opdrachtgever:	Paul Van de Voorde - Hepaco nv Oude Molen 10 2580 PUTTE
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaak
Projectcode proefsleuvenonderzoek:	2018H93
ID-nummer bureaustudie:	ID : 7396
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	Paul Van de Voorde - Hepaco nv
Grootte projectgebied:	Ca. 4 635,36 m ²
Grootte onderzoeksgebied:	Ca. 3 492 m ²
Uitvoeringsperiode:	3 januari 2019
Reden van de ingreep	Verkaveling van perceel in 3 nieuwe percelen, elk met een bouwzone, oostelijk deel blijft agrarisch gebied
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze nota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, verkaveling, bouwzone, woongebied, agrarisch gebied, ...

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

SCBR/18/05/15/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018)

SCBR/18/05/15/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en te beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

De opdrachtgever zal de eventuele archeologische waarden op de betrokken percelen vernietigen. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld. Deze kan in het veld getoetst worden, waarbij uiteraard rekening moet gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van andere archeologische waarden dan die geformuleerd in de gespecificeerde verwachting. Het onderzoeksdoel voor dit vooronderzoek met ingreep in de bodem is om na te gaan wat het potentieel is van het plangebied voor de aanwezigheid en bewaring van vindplaatsen die op basis van het bureauonderzoek verwacht worden. Om dit te kunnen vaststellen is een vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk.

Deze nota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten eveneens op zijn minst een aantal onderzoeksvragen worden beantwoord.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

2

- In hoeverre is de bodemopbouw bewaard?
- Zijn er nog archeologisch relevante niveaus aanwezig?
- Vanaf wanneer kwam het terrein in gebruik? Welke sporen zijn hiervan terug te vinden en op welke diepte? Hoeveel archeologische niveaus zijn er aanwezig? En hoe onderscheiden ze zich?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?

² Claesen J., *et al* 2018b, pp. 5-6

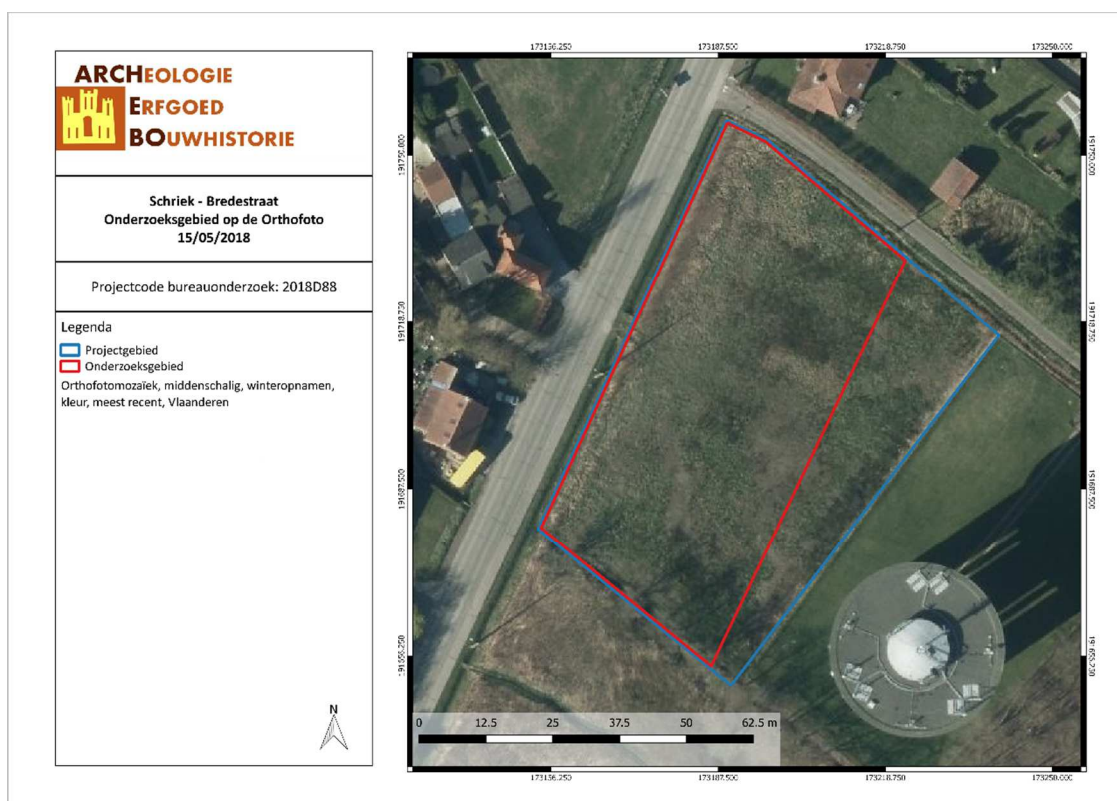
- Wat is de aard, omvang, datering en bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische resten?
- Kunnen er structuren aangeduid worden? Wat is hun onderlinge samenhang?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de ontwikkeling van Schriek (Heist-op-den-Berg)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de archeologische waarden in het plangebied en wanneer een eenduidig advies kan worden gegeven voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud *in situ*.

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt aan de Bredestraat, tussen huisnummers 57A en 79, in Schriek, een deelgemeente van Heist-op-den-Berg, gelegen in de Belgische provincie Antwerpen. In augustus 2013 was het perceel nog bebost, maar op de Orthofoto van 2017 is te zien dat het terrein braakliggend is. Dit werd eveneens bevestigd door dhr. Paul Van de Voorde, beëdigd landmeter-expert.

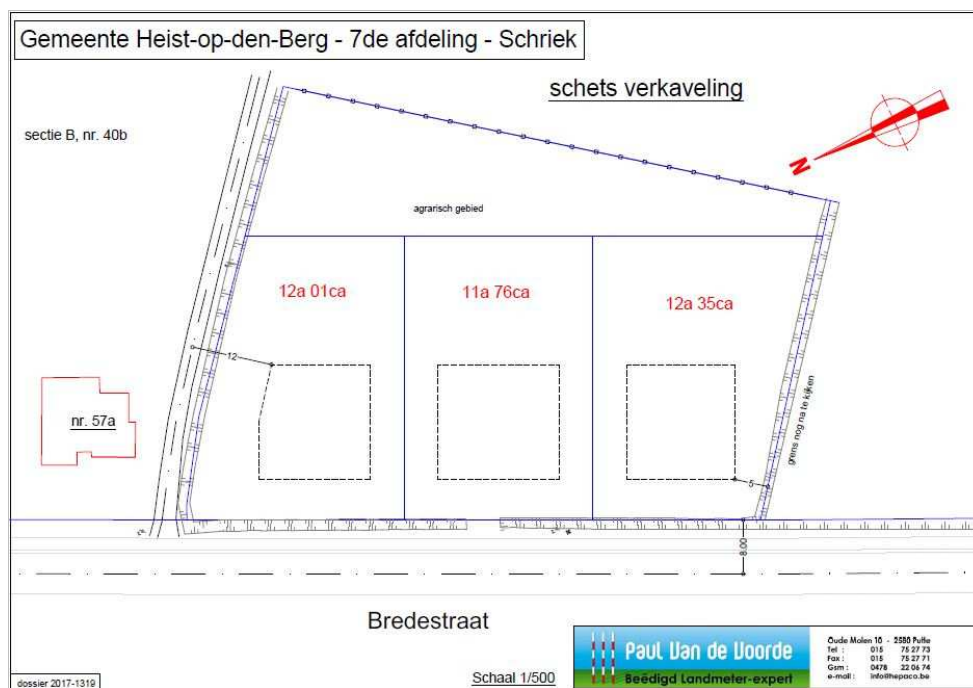

SCBR/18/05/15/3 - Digitale aanmaak

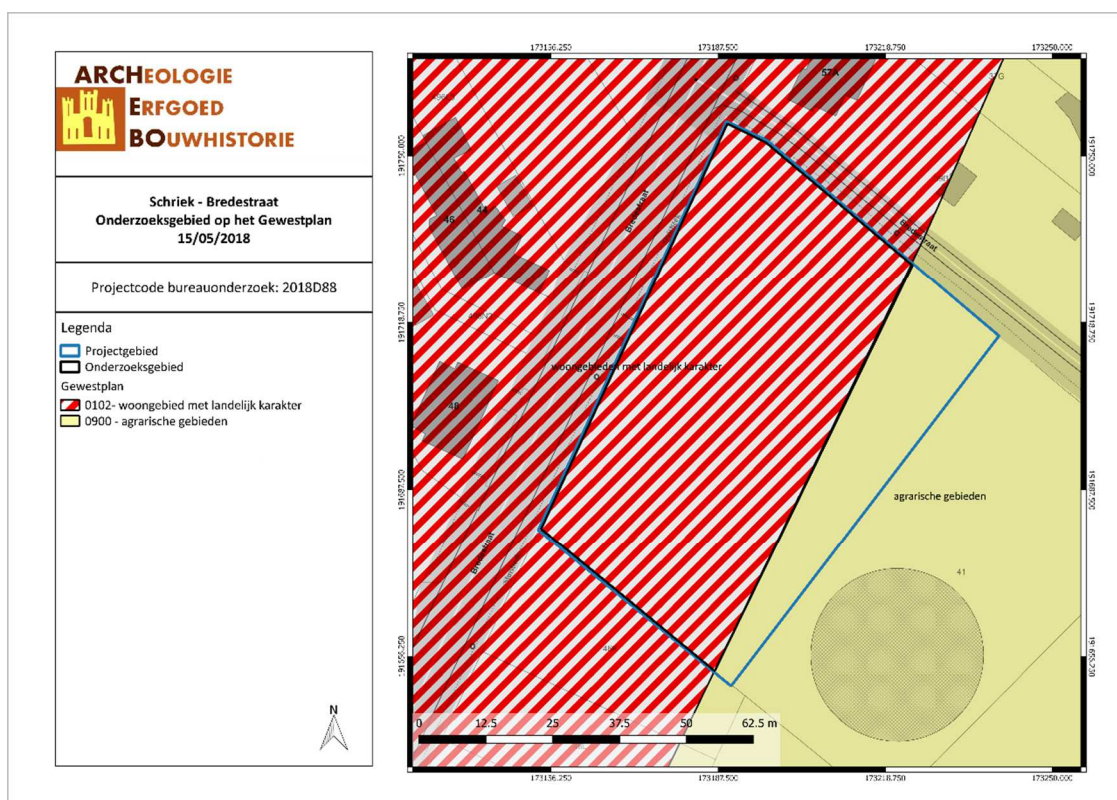
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Het projectgebied zal door de opdrachtgever opgedeeld worden in drie nieuwe percelen. Elk perceel zal voorzien worden van een bouwzone, die ca. 266 m², ca. 296 m² en ca. 263 m² groot zullen zijn. In het oosten van het projectgebied zal een deel grond niet opgenomen worden in de verkaveling, aangezien het gaat om agrarisch gebied. Dit is ook zichtbaar op het gewestplan. Het projectgebied is in totaal ca. 4 635,36 m² groot.

Figuur 5: Plan van de geplande werken (Paul Van de Voorde – beëdigd landmeter-expert, 2018)

SCBR/18/05/15/4 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Situering van het projectgebied op het Gewestplan (Geopunt, 2018)

3 BUREAUONDERZOEK

3.1 INLEIDING

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van het archeologische erfgoed te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie. Hierbij worden zo veel mogelijk cartografische en andere bronnen geraadpleegd.

3.2 RESULTATEN BUREAUSTUDIE

De bureaustudie) werd uitgevoerd door ARCHEBO bvba en leverde volgend resultaat op: ³

‘Het terrein zal door de opdrachtgever, Paul Van de Voorde - Hepaco nv, opgedeeld worden in drie nieuwe percelen. Elk perceel zal voorzien worden van een bouwzone, die ca. 263 m², ca. 296 m² en ca. 266 m² groot zullen zijn. In het oosten van het projectgebied zal een deel grond niet opgenomen worden in de verkaveling, aangezien het gaat om agrarisch gebied. Dit is ook zichtbaar op het gewestplan. Het projectgebied is in totaal ca. 4 635,36 m² groot.

In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft in hoofdzaak sterk geschonden artefacten in silex, Wommersomkwartsiet en glimmerzandsteen uit het Mesolithicum (CAI 101087), een silex kern uit het Neolithicum (CAI 101089), sporen van een Laatmiddeleeuwse kerk en kapel (CAI 103174), sporen van een 16de-eeuwse kapel (CAI 103175), sporen van een kelder met bakstenen muurfunderingen, van een waterput en vlakgraven met menselijke resten, allen daterend uit de Nieuwe Tijd (CAI 151323), sporen van een brouwerij en van een kerkhofmuur uit de Nieuwe Tijd en sporen van een 19de-eeuwse waterput (CAI 150822), sporen van een 18de-eeuwse site met walgracht (CAI 103230) en tenslotte sporen van een 18de-eeuwse omgrachte kasteelhoeve (CAI 103176).

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied geen gebouwen aanwezig waren vanaf de tweede helft van de 18de eeuw tot nu. Dit is eveneens zichtbaar op de topografische kaarten van de 19de en 20ste eeuw en op de luchtfoto's van de 20ste en 21ste eeuw. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied dan ook spreken van een tot nu toe lage densiteit aan bebouwing. Rond 1777 werd het terrein als landbouwgrond gebruikt en vanaf ca. 1939 bestaat het uit grasland. Tussen 1990 en 2015 was het terrein bebost, sinds 2016 is het braakliggend.

Op de bodemkaart wordt het terrein grotendeels gekarteerd als Isdh (matig natte lemige zandgrond met verbrokkelde humus en/of ijzer B-horizont met een leemsubstraat), slechts een klein deel in het noorden wordt gekarteerd als OB (onder bebouwing).

Het projectgebied ligt op een lichte helling aan de Sluisbeek en volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 11 en 11,5 meter boven de zeespiegel. Naast de noordwestelijke perceelsgrens stroomt de (heraangelegde) Sluisbeek, ca. 200m ten noorden stroomt de Kleinebeek, ca. 500m ten zuidoosten ontspringt de Beek, ca. 600m ten oosten stroomt de Scheeloo en ca. 800m ten oosten de Schransloop. Aangezien het terrein in dit geval niet op een gradiëntzone ligt en natuurlijke waterlopen verder liggen van het projectgebied, is er geen specifieke verwachting naar Steentijd. Dergelijke sites kunnen echter nooit geheel uitgesloten worden.

Sporensites kunnen daarentegen wel verwacht worden, daarom zal een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd worden.’

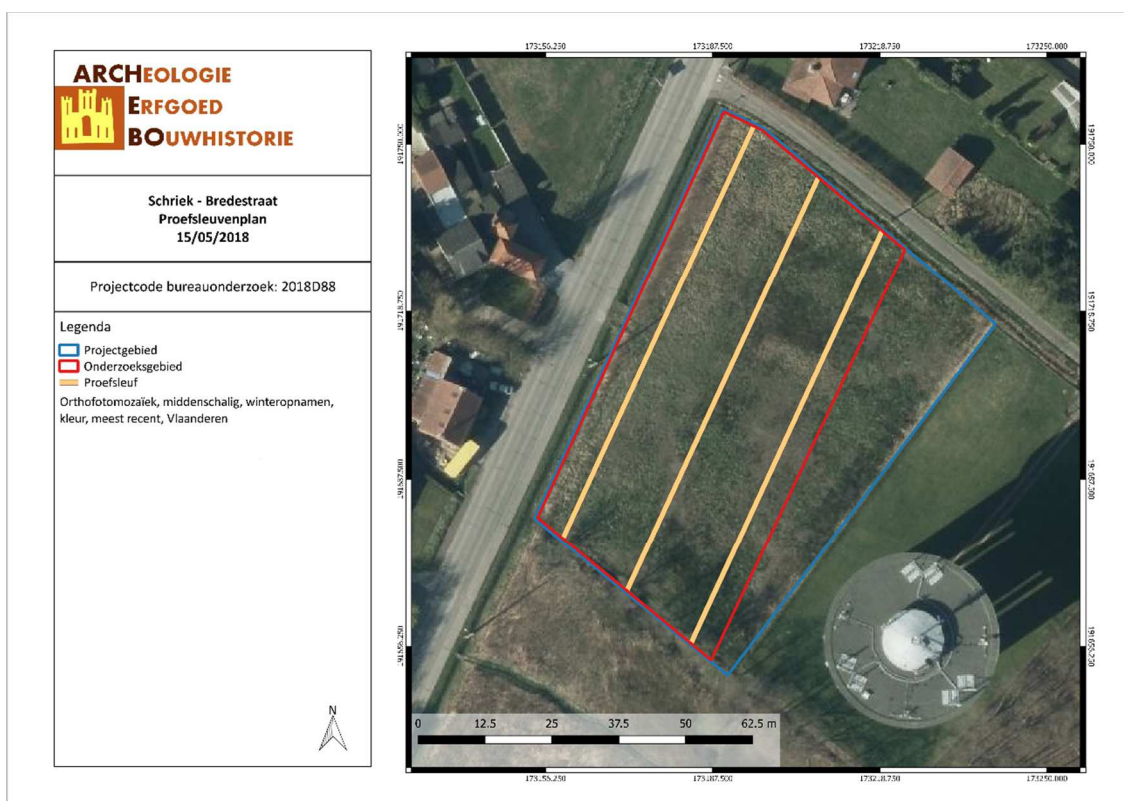
³ Claesen J., et al 2018a, pp. 30

4 ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM

4.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

4.1.1 Onderzoeksopdracht

Het doel van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven, zodoende het archeologisch potentieel van het terrein na te gaan. Hierbij dient nagegaan te worden of er archeologische niveaus aanwezig zijn in het projectgebied en op welke diepte om een inschatting te kunnen maken van de versturende impact van de geplande werken. Verder dient het vooronderzoek met ingreep in de bodem uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied en over het potentieel op kennisvermeerdering. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

Figuur 7: Proefleuvenplan (ARCHEBO bvba, 2018)

4.1.2 Strategie en technieken ⁴

ARCHEBO bvba adviseert een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven. Er wordt geadviseerd voor drie parallelle proefsleuven. Het doel van een proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

⁴ Claesen J. et al, 2018b: pp. 39-40

Om een dekkingspercentage te bereik van ongeveer 10% wordt aangeraden te werken met proefsleuven van 2 meter breed met een maximale tussenafstand van 15 meter. Kijkvensters dienen steeds aangelegd te worden, ook als er geen sporen worden aangetroffen en dienen dan om de schijnbare afwezigheid van de sporen te verifiëren. De zijden van de kijkvensters meten maximaal de afstand tussen twee sleuven. Met de kijkvensters of dwarsleuven kan een dekkingspercentage van 12,5% bereikt worden, wat wenselijk is voor degelijke uitspraken over het geheel van het terrein. Indien hiervan wordt afgeweken, wordt dit eveneens beargumenteerd.

De proefsleuven worden zo aangelegd dat ze zo lang mogelijk zijn. Tijdens het proefsleuvenonderzoek dient de nodige aandacht te gaan naar de bodemopbouw in het plangebied. Tevens dient het aangelegde vlak alsook de storthopen met een metaaldetector op signalen gecontroleerd te worden. De proefsleuven worden zo ingeplant dat ze: verspreid over het projectgebied liggen en parallel lopen met de straatzijde.

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de archeologische waarden in het plangebied en wanneer een eenduidig advies kan worden gegeven voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud in situ.

4.1.3 Afwijkingen

Er zijn geen afwijkingen t.o.v. de Code van Goede Praktijk, noch t.o.v. het Programma van Maatregelen.

4.2 ASSESSMENT PROEFSLEUVENONDERZOEK

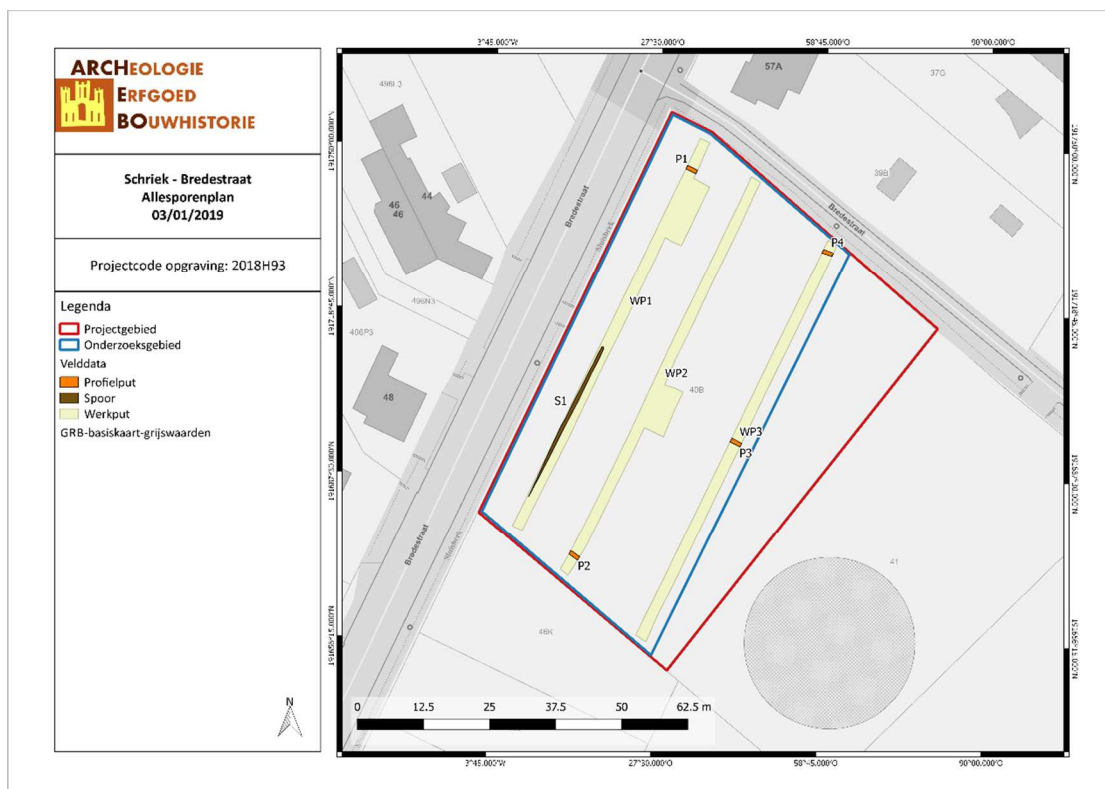
4.2.1 Inleiding

Het resultaat van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem wordt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt. Zowel het deel van het terrein dat onderzocht wordt als het deel van de sporen dat opgegraven wordt, is steeds statistisch representatief en laat toe uitspraken te doen over het geheel van het terrein, behalve bij vooronderzoek met ingreep in de bodem met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen. Zones van het opgravingsvlak die sporen of archeologische artefacten bevatten, worden terug afgedekt om te voorkomen dat degradatie ervan zou optreden, in afwachting van een opgraving of definitief fysiek behoud.⁵

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op 3 januari 2019. Daarbij werd van het onderzoeksgebied van ca. 3.492 m², ca. 603 m² onderzocht tijdens dit onderzoek, wat neerkomt op ca. 17%. Er werden 3 proefsleuven en 2 kijkvensters aangelegd. De kijkvensters werden aangelegd om een beter beeld te krijgen op de aanwezige sporen, of juist de afwezigheid van sporen te staven.

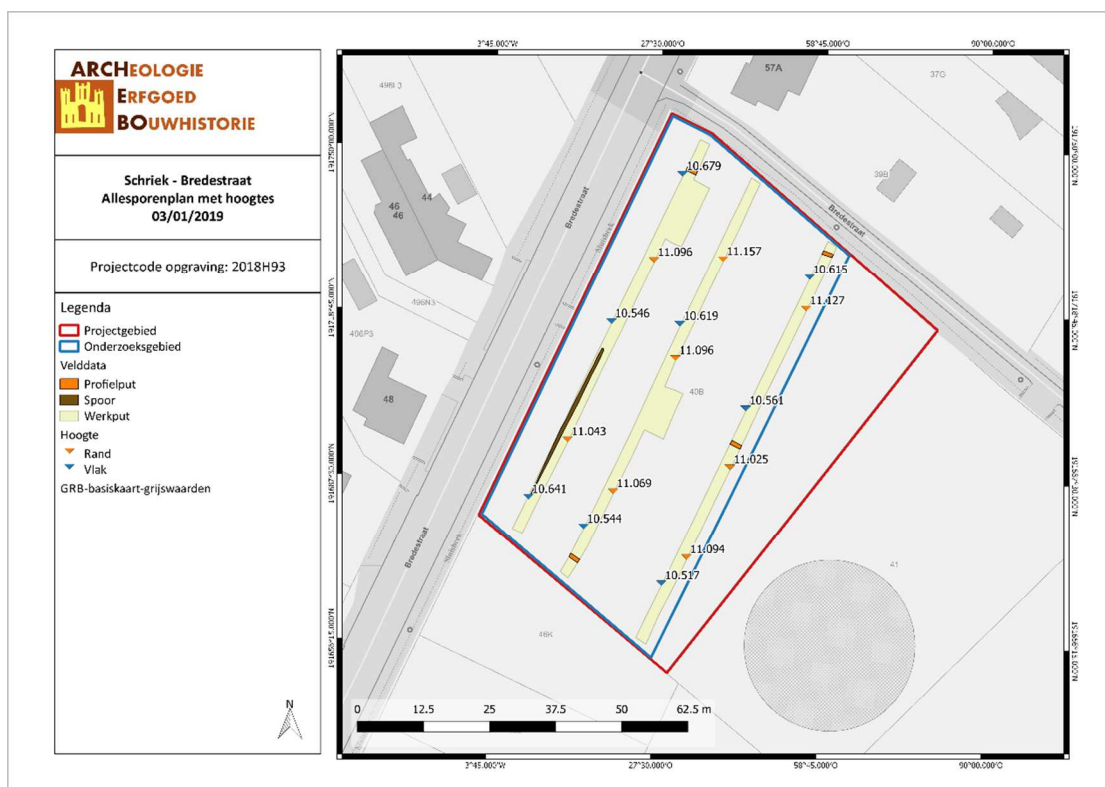
De proefsleuven werden aangelegd op één archeologisch niveau en dit op een diepte van ca. 40 à 50 cm onder het huidig maaiveld, wat neerkomt op ca. 10,5 à 10,6 m +TAW.

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed

SCBR/19/01/03/5 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2019).

SCBR/19/01/03/6 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Allesporenplan met hoogtes (ARCHEBO bvba, 2019).

4.2.2 Vondsten

Er werden tijdens het archeologisch onderzoek in de vorm van proefsleuven geen archeologische vondsten aangetroffen.

4.2.3 Stalen

Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

4.2.4 Conservatie

Gezien er geen vondsten werden gedaan, is er geen conservatie nodig.

4.2.5 Archeologische sporen & structuren

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd slechts één spoor (S1) aangetroffen.

4.2.5.1 Werkputten WP1 t.e.m. WP3

Tijdens het archeologisch onderzoek door middel van een proefsleuvenonderzoek werd slechts één spoor aangetroffen en geregistreerd. Het betreft daarbij een greppel met een NO-ZW oriëntatie (S1). De inhoud van deze greppel bestaat uit vrij los donkergrijs tot zwart humusrijk zand. Op basis van deze losse inhoud, alsook de parallelle oriëntatie met de huidige Bredestraat kan aangenomen worden dat het een relatief recente greppel betreft. De greppel loopt naar een rietbekken op het naastgelegen perceel met een poel.

SCBR/F/1

Figuur 10: Greppel S1 (ARCHEBO bvba, 2019)

SCBR/F/2

Figuur 11: Overzichtsfoto WP2 (ARCHEBO bvba, 2019)

SCBR/F/3

Figuur 12: Overzichtsfoto WP3 (ARCHEBO bvba, 2019)

4.2.5.2 Kijkvensters

Een eerste kijkvenster werd aangelegd in de meest noordelijke hoek van het onderzoeksgebied. Dit omdat dit deel van het onderzoeksgebied iets hoger gelegen is dan de rest van het terrein en dus ook het meest droge. Hierdoor vertoont de ondergrond op deze plaats een andere samenstelling (zie ook: 4.2.7 Landschappelijke profielen). Op basis hiervan is de kans op het aantreffen van archeologische sporen hier dan ook het hoogst in te schatten. Een tweede kijkvenster werd aangelegd zowat centraal binnen het onderzoeksgebied, ter hoogte van werkput WP2. Beide kijkvensters leverden echter geen bijkomende sporen op.

SCBR/F/4

Figuur 13: Kijkvenster WP1 (ARCHEBO bvba, 2019)

SCBR/F/5

Figuur 14: Kijkvenster WP2 (ARCHEBO bvba, 2019)

4.2.6 Assessment sporen

Er werden geen archeologische sporen aangetroffen. Wel werd er een relatief recente greppel aangesneden en geregistreerd.

4.2.7 Landschappelijke profielen

Het projectgebied is op de bodemkaart van Vlaanderen grotendeels gekarteerd als ISdh (matig natte lemige zandgrond met verbrokkelde humus en/of ijzer B-horizont met een leemsubstraat), slechts een klein deel in het noorden wordt gekarteerd als OB (onder bebouwing).

Over het gehele terrein werden er vier profielputten aangelegd met een goede spreiding, dit om een goede studie te kunnen maken over de profielopbouw van het onderzoeksterrein. De profielen werden opgeschoond en gefotografeerd in werkputten 1, 2 en 3. Uit de profielen is op te maken dat de antropogene A-horizont van ca. 40 à 50 cm zich onmiddellijk op de C-horizont bevindt. De antropogene A-horizont bestaat uit een Ap1 en een Ap2, die lokaal zeer sterk 'verrommeld' is (zie profielfoto P2, WP2). In de meest noordelijke hoek van het onderzoeksgebied bestaat de C-horizont uit oranje-bruin lemig zand met roestverschijnselen, terwijl de C-horizont over de rest van het terrein binnen het onderzoeksgebied eerder uit lichtbruin-grijs lemig zand bestaat met sporadisch dagzomend glauconiethoudend zand. Op een diepte van ca. 70 à 80 cm onder het huidig loopvlak kleurt de C-horizont groen (glauconiethoudend), wat wijst op een zeer nat milieu. Enkel de meest noordelijke hoek is hierop dus een uitzondering. Dit deel van het terrein is dan ook iets hoger gelegen en dus droger.

SCBR/F/6

Figuur 15: Profielfoto P1, WP1 (ARCHEBO bvba, 2019)

SCBR/F/7

Figuur 16: Profielfoto P2, WP2 (ARCHEBO bvba, 2019)

SCBR/F/8

Figuur 17: Profielfoto P3, WP3 (ARCHEBO bvba, 2019)

4.3 ASSESSMENT METAALDETECTIE

De metaaldetectie werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk, maar heeft in de praktijk niets opgeleverd.

4.4 INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHT GEBIED

Hieronder worden de onderzoeksvragen beantwoord:

- *In hoeverre is de bodemopbouw bewaard?*
De A-horizont bevindt zich onmiddellijk op de C-horizont. Een B-horizont is nergens vastgesteld binnen het onderzoeksgebied.
- *Zijn er nog archeologisch relevante niveaus aanwezig?*
Het archeologisch relevante niveau bevindt zich net onder de A-horizont op ca. 40 à 50 cm diepte ten opzichte van het huidig loopvlak.
- *Vanaf wanneer kwam het terrein in gebruik? Welke sporen zijn hiervan terug te vinden en op welke diepte? Hoeveel archeologische niveaus zijn er aanwezig? En hoe onderscheiden ze zich?*
Er werden geen archeologische sporen teruggevonden, met uitzondering van één relatief recente greppel. Vermoedelijk is het terrein dan ook onbebouwd geweest en vermoedelijk enkel als weiland in gebruik geweest of ingenomen met een bos. Er is één archeologisch niveau op ca. 40 à 50 cm diepte t.o.v. het huidig loopvlak, net onder de antropogene A-horizont.
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*

- N.v.t.
- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
N.v.t.
- *Wat is de aard, omvang, datering en bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische resten?*
Er werd slechts één relatief recente greppel aangetroffen. Verder zijn er geen archeologische resten vastgesteld.
- *Kunnen er structuren aangeduid worden? Wat is hun onderlinge samenhang?*
N.v.t.
- *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
N.v.t.
- *Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?*
De ondergrond vertoont zeer veel glauconiethoudend zand, wat wijst op een nat milieu. Deze natte context kan mogelijk een verklaring zijn voor het ontbreken van archeologische sporen, aangezien dit terrein wellicht hierdoor oninteressant was om in gebruik te nemen voor bebouwing.
- *Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?*
N.v.t.
- *Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de ontwikkeling van Schriek (Heist-op-den-Berg)?*
N.v.t.
- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:*
 - o *Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?*
N.v.t.
 - o *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?*
N.v.t.
- *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*
N.v.t.
- *Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*
N.v.t.

4.5 POTENTIËLE KENNIS EN WAARDERING

Er werden tijdens het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een proefsleuvenonderzoek, geen relevante en waardevolle archeologische resten aangetroffen. Er werd slechts één relatief recente greppel teruggevonden. Hierdoor biedt het onderzoeksterrein geen bijdrage voor een potentiële kennisvermeerdering van dit terrein en de omliggende omgeving.

5 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Door het ontbreken van archeologisch relevante en waardevolle resten wordt er geadviseerd om geen verder onderzoek uit te voeren in welke vorm dan ook. Er werd namelijk geen archeologische site gevonden dat een verder onderzoek noodzakelijk maakt. Op basis van het gevoerde onderzoek wordt er dus geadviseerd om het desbetreffende onderzoeksgebied definitief vrij te geven. Dit ontslaat de opdrachtgever, noch de bouwheer niet van de wettelijke meldingsplicht, indien er toch nog archeologische vondsten gedaan worden.

6 SAMENVATTING

6.1 VOOR EEN GESPECIALISEERD PUBLIEK

Op het terrein plant de initiatiefnemer een nieuwe verkaveling, waarbij het terrein zal opgedeeld worden in drie nieuwe percelen.

Op 3 januari 2019 werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven is een archeologische evaluatie van het terrein. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden evenwel geen archeologisch waardevolle resten aangetroffen. Er werd slechts één relatief recente greppel teruggevonden.

De geplande werken zullen het archeologisch niveau verstoren, maar gezien het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren.

6.2 VOOR EEN NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

Op het terrein plant de initiatiefnemer een nieuwe verkaveling, waarbij het terrein zal opgedeeld worden in drie nieuwe percelen.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden evenwel geen archeologisch waardevolle resten aangetroffen, hierdoor is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren.

7 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Claesen J., Van Genechten B., Verbeelen G., Dirix E., Sys A., Audenaert E., Bouckaert K. & Keersmaekers E., 2018a: *Archeologienota Schriek – Bredestraat*, ARCHEBO-Rapport 2018D88, Kortenaak

Claesen J., Van Genechten B., Verbeelen G., Dirix E., Sys A., Audenaert E., Bouckaert K. & Keersmaekers E., 2018b: *Programma van Maatregelen Schriek – Bredestraat*, ARCHEBO-Rapport 2018D88, Kortenaak

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Code van Goede Praktijk voor de Uitvoering van en Rapportering over Archeologisch Vooronderzoek en Archeologische Opgravingen en het Gebruik van Metaaldetectoren, versie 3.0". Agentschap Onroerend Erfgoed, 2018.

8 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).....	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).....	9
Figuur 5: Plan van de geplande werken (Paul Van de Voorde – beëdigd landmeter-expert, 2018)	10
Figuur 6: Situering van het projectgebied op het Gewestplan (Geopunt, 2018)	10
Figuur 7: Proefleuvenplan (ARCHEBO bvba, 2018)	12
Figuur 8: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2019).....	14
Figuur 9: Allesporenplan met hoogtes (ARCHEBO bvba, 2019).	14
Figuur 10: Greppel S1 (ARCHEBO bvba, 2019)	15
Figuur 11: Overzichtsfoto WP2 (ARCHEBO bvba, 2019).....	16
Figuur 12: Overzichtsfoto WP3 (ARCHEBO bvba, 2019).....	16
Figuur 13: Kijkvenster WP1 (ARCHEBO bvba, 2019).....	17
Figuur 14: Kijkvenster WP2 (ARCHEBO bvba, 2019).....	17
Figuur 15: Profielfoto WP1 (ARCHEBO bvba, 2019)	18
Figuur 16: Profielfoto WP2 (ARCHEBO bvba, 2019)	19
Figuur 17: Profielfoto WP3 (ARCHEBO bvba, 2019)	19

9 PLANNENLIJST

SCBR/18/05/15/1 - Digitale aanmaak	6
SCBR/18/05/15/2 - Digitale aanmaak	6
SCBR/18/05/15/3 - Digitale aanmaak	9
SCBR/18/05/15/4 - Digitale aanmaak	10
SCBR/19/01/03/5 - Digitale aanmaak	14
SCBR/19/01/03/6 - Digitale aanmaak	14

10 FOTOLIJST

SCBR/F/1..... 15

SCBR/F/2..... 16

SCBR/F/3..... 16

SCBR/F/4..... 17

SCBR/F/5..... 17

SCBR/F/6..... 18

SCBR/F/7..... 19

SCBR/F/8..... 19

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

Schriek - Bredestraat

Allesporenplan

03/01/2019

Projectcode opgraving: 2018H93

Legenda

Projectgebied

Onderzoeksgebied

Velddata

Profielput

Spoor

Werkput

GRB-basiskaart-grijswaarden

N

The map displays the archaeological site of Schriek - Bredestraat. The project area is outlined in red, and the research area is outlined in blue. The map includes various features such as profile pits (P1, P2, P3, P4), tracks (S1), and work pits (WP1, WP2, WP3). The map is overlaid with a grid of coordinates (3°45.000'W, 27°30.000'O, 58°45.000'O, 90°00.000'O) and a scale bar (0 to 62.5 m). The map also shows surrounding buildings and streets, including Bredestraat and Sluisbeek.

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

Schriek - Bredestraat

Allesporenplan met hoogtes

03/01/2019

Projectcode opgraving: 2018H93

Legenda

Projectgebied

Onderzoeksgebied

Velddata

Profielput

Spoor

Werkput

Hoogte

Rand

Vlak

GRB-basiskaart-grijswaarden

N

11 BIJLAGEN

Er werden geen lijsten opgemaakt, aangezien deze niet van toepassing zijn.

